

PROMENADA S12

Lokalna Grupa Działania

Wiele gmin, jedna droga...

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

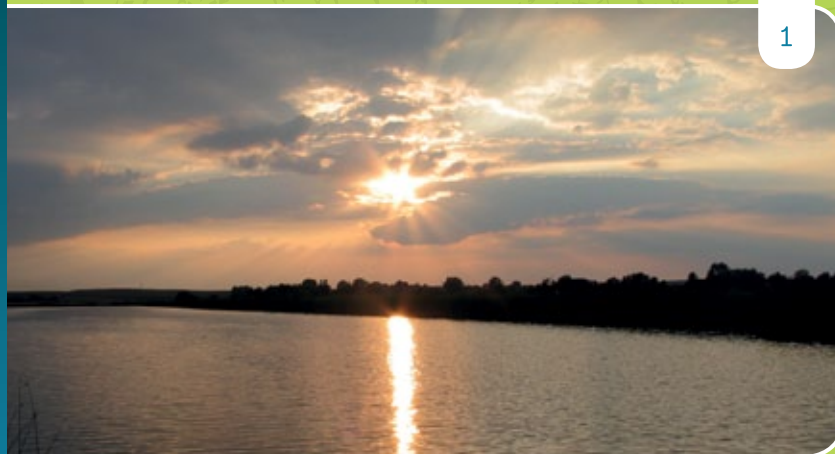
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4-LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Publikacja opracowana przez Lokalną Grupę Działania „Promenada S12”.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

STOWARZYSZENIU

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PROMENADA S 12 realizuje zadania osi LAEDAER PROW 2007-2013 we wschodniej części województwa lubelskiego, na terenie gmin powiatu chełmskiego: Chełm, Sawin, Siedliszcze, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny oraz miasta Rejowiec Fabryczny. Jest to specyficzny obszar, spójny pod względem terytorialnym, geograficznym i kulturowo-historycznym, łączą go tradycje kulturowe, bogactwo zasobów przyrodniczych, a przede wszystkim pomysł na rozwój i chęć współpracy na rzecz społeczności lokalnej.

Stowarzyszenie powstało w 2008 r., z inicjatywy samorządów, przedsiębiorców i organizacji społecznych w celu stworzenia możliwości wykorzystania unijnych funduszy na rozwój obszarów wiejskich. Nazwa stowarzyszenia pochodzi od drogi krajowej nr 12, która przebiega przez teren LGD.

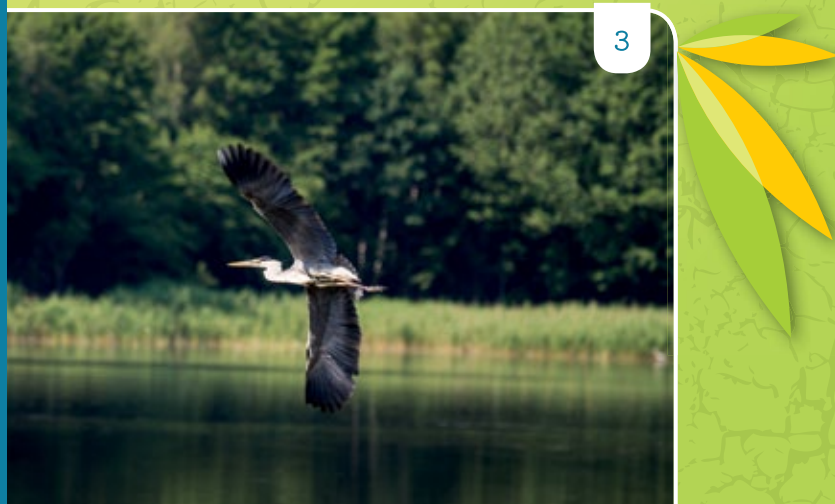
Wkrótce po zebraniu założycielskim spośród członków założycieli wyłoniono zespół ds. opracowania lokalnej strategii rozwoju, kluczowego dokumentu, który wyznacza kierunki rozwoju, określa cele i priorytety działania stowarzyszenia. W styczniu 2009 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego został złożony wniosek o dofinansowanie realizacji opracowanej strategii. Po kilku miesiącach Zarząd LGD podpisał z samorządem województwa lubelskiego umowę ramową o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju na kwotę 6 180 000,00 zł. W związku z dużym zainteresowaniem możliwością dofinansowania projektów, w 2013 r. stowarzyszenie pozyskało dodatkowe 3 mln złotych na nowe zadania. Dzięki temu mieszkańcy LGD, samorządy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i rolnicy mogą realizować działania przyczyniające się do wszechstronnego rozwoju społecznego i gospodarczego.

1

2

3

4

6

7

8

8

5

FOTOGRAFIE:

(1) Zalew Żółtańce gmina Chełm, (2) Zespół dworsko-parkowy w Chojnie Nowym - gmina Siedliszcze, (3) Stawy hodowlane w Kaniem - gmina Rejowiec Fabryczny, (4) Ekspozycja etnograficzna i socrealistyczna w skansenie w Siedliszczu, (5) Dom drewniany kryty strzechą z lat 20-tych XX wieku w gminie Rejowiec, (6) Rzeźba garncarza w izbie garncarskiej w Pawłowie, (7) Kolejowa wieża ciśnień w Rejowcu Fabrycznym, (8) Siedziba Lokalnej Grupy Działania PROMENADA S 12 w Rejowcu Fabrycznym

CZŁONKOWIE LGD

Stowarzyszenie działa na zasadzie partnerstwa trójsektorowego, złożonego z przedstawicieli sektora publicznego (samorządy gmin stowarzyszonych), społecznego - organizacje pozarządowe oraz gospodarczego, który reprezentują lokalni przedsiębiorcy.

W 2009 r. stowarzyszenie liczyło 80 członków zwyczajnych, obecnie liczba ta przekroczyła już 120 osób.

GMINA CHEŁM

Gmina Chełm jest jedną z większych w województwie lubelskim pod względem liczby ludności, jak również powierzchni. Specyficzne położenie wokół miasta Chełm kształtuje jej charakter w zakresie rozwoju rolnictwa, jak i też innych sfer życia gospodarczego i społecznego.

Mimo podmiejskiego położenia gmina charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością turystyczną, rzeźba terenu ma charakter wyżynny, z licznymi obniżeniami, co podkreśla walory krajobrazowe. Występuje tu wiele rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt, niespotykanych na terenach innych gmin należących do powiatu chełmskiego. Największą osobliwością gminy są torfowiska węglanowe, zaliczone do obszarów szczególnie ważnych dla ochrony ptaków wodno-błotnych w Europie, a także unikalnych w skali europejskiej siedliska żółwia błotnego.

Na terenie gminy zarejestrowano ponad 500 obiektów nieruchomych stanowiących dobra kultury, wśród nich: obiekty sakralne, zespoły pałacowe, budynki przemysłowe, wielokulturowe cmentarze oraz liczne stanowiska archeologiczne.

10

11

FOTOGRAFIE:

(9) Lato nad zalewem w Żółtańcach, (10) Dawny młyn w Uhrze, obecnie dom pracy twórczej znanych chełmskich artystów, (11) Ruiny średniowiecznej wieży obronnej w Stalpiu

9

GMINA SAWIN

Gmina Sawin położona jest w północnej części powiatu chełmskiego, w obrębie dwóch subregionów geograficznych: Pagórów Chełmskich i Obniżenia Dubienki. Historia powstania Sawina datuje się na XIV w., a jego nazwa pochodzi prawdopodobnie od imienia jednego z właścicieli. Staraniem biskupów chełmskich ok. 1492 r. Sawin otrzymał prawa miejskie od króla Jana Olbrachta. W 1839 r. rząd carski odebrał dobra sawińskie kurii i przejął je skarb państwa, a w 1869 r. Sawin utracił prawa miejskie, co zahamowało jego rozwój.

Dziś Sawin jest siedzibą władz gminnych i ośrodkiem handlowym oraz kulturowym dla okolicznych wsi. Na terenie gminy istnieją instytucje i organizacje, które starają się zachować i popularyzować dawne, lokalne zwyczaje i tradycje. Wśród nich: Regionalne Towarzystwo Gminy Sawin, Stowarzyszenie Kobiet Gminy Sawin, zespół śpiewaczy „Wrzos” oraz mini skansen państwa Jadwigi i Józefa Szaluś gromadzący sprzęty i przedmioty dziś nieużywane, a niegdyś niezbędne do codziennego użytku. Ważnym wydarzeniem dla gminy jest organizowany co 4 lata Ogólnopolski Zjazd Sawinaków, którego celem jest połączenie rozrzuconych po całym świecie dawnych mieszkańców, którzy chcą podzielić się wspomnieniami i sprawdzić co dzisiaj dzieje się w ich miejscowości. Pierwszy zjazd odbył się w 2001 roku z inicjatywy Regionalnego Towarzystwa Gminy Sawin, wójta i członków Koła Sawiniaków.

12

13

14

FOTOGRAFIE:

(12) Ośrodek hodowlano-jeździecki w Bukowie Małej, (13) Zalew Niwa w Sawinie, (14) "Kamień Powstańców"- głaz narzutowy objęty ochroną - pamiątka powstania styczniowego w Malinówce

15

16

FOTOGRAFIE:

(15) Zespół dworsko-parkowy w Chojnie Nowym, obecnie Dom Pomocy Społecznej, (16) Kapliczka - Dobromysł, (17) XIX-wieczna plebania drewniana, obecnie mini muzeum etnograficzne w Siedliszczu, bogato wyposażone w eksponaty archeologiczne i socrealistyczne

17

GMINA SIEDLISZCZE

Gmina Siedliszcze położona jest we wschodniej części województwa lubelskiego przy trasie komunikacyjnej S 12 Lublin-Chełm-Dorohusk-Kowel, w zachodniej części powiatu chełmskiego. Sama osada Siedliszcze, ma bardzo bogatą historię, od grodziska średniowiecznego, poprzez nieudany przywilej dla osady miejskiej w 1548 r., o który wystarali się Mikołaj i Tomasz Korybutowie oraz następną lokację w roku 1760, do której doprowadził podstoli buski Józef Longin Węgłęński. Miasteczkiem Siedliszcze zostało jedynie do roku 1821. Dziś Siedliszcze jest siedzibą gminy i wywodzi się z niego kilku sławnych Polaków: Wincenty Okoń (autor znanych podręczników pedagogicznych), Kazimierz Andrzej Jaworski (jeden z twórców Kamenu), Wacław Iwaniuk (znany poeta emigracyjny). Imię Wacława Iwaniuka nosi Biblioteka Publiczna w Siedliszczu i Szkoła Podstawowa w Nowym Chojnie. Corocznie w Siedliszczu odbywa się ogólnopolski konkurs im. Wacława Iwaniuka. Prochy sławnego poety spoczywają na cmentarzu parafialnym w Siedliszczu.

18

19

GMINA REJOWIEC

Gmina Rejowiec położona jest we wschodniej części województwa lubelskiego, a w południowo-zachodniej części powiatu chełmskiego. W odległości 40 km od granicy z Ukrainą. Rejowiec leży w obniżeniu w formie kotliny, utworzonej przez dolinę rzeki Rejka. Początki Rejowca sięgają XVI w. i związane są ściśle z osobą Mikołaja Reja, który w 1542 r. założył tu wieś Sawczyn. Miejscowość bardzo szybko się rozrosła i w roku 1547 uzyskała od króla Zygmunta I Starego przywilej lokacyjny nadający prawa miejskie i nazwę Rejowiec. Z inicjatywy Mikołaja Reja powstał tu silny ośrodek kalwiński, który przetrwał do roku 1700. Mikołaj Rej zmarł w 1569 r. i pochowany został na terenie Rejowca. Niestety dziś trudno ustalić miejsce pochówku, jak również zlokalizować położenie zboru kalwińskiego, którego był twórcą.

Gmina Rejowiec została utworzona w 1866 r. W wieku XIX w. za sprawą Józefa Budnego - właściciela miasta, w Rejowcu zaczął rozwijać się przemysł. Powstała cukrownia i gorzelnia oraz młyny. Rejowiec posiada herb „Oksza” taki sam jakim pieczętował się Mikołaj Rej.

20

FOTOGRAFIE:

(18) Urokliwe zakątki gminy Rejowiec, (19) Pomnik Mikołaja Reja - założyciela Rejowca, (20) Zespół pałacowo-parkowy w Rejowcu

GMINA REJOWIEC FABRYCZNY

Gmina Rejowiec Fabryczny położona jest w południowo-zachodniej części powiatu chełmskiego, na północny zachód od miasta Rejowiec Fabryczny, w makroregionie Polesie Wołyńskie, na styku Pagórów Chełmskich i Obniżenia Dorohuckiego, które jest równiną wysuniętą wzdłuż biegu Wieprza, pomiędzy terenami wyżynnymi.

Gmina Rejowiec Fabryczny jest najmłodszą jednostką terytorialną województwa lubelskiego. Na mocy decyzji Rady Ministrów z grudnia 1990 roku gmina rozpoczęła samodzielny byt w lipcu 1991 roku, po oddzieleniu się od miasta Rejowiec Fabryczny. Niemniej swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje miejscowości o ogromnej tradycji historycznej. Wśród nich należy wymienić: dawne posiadłości ziemskie Krasne, którego właścicielką była m.in. WJP Helena Woroniewiczówna Tyszkiewiczowa, oraz Kanie, które należało do majątku ks. Woronieckiego. W granicach administracyjnych gminy leży również Pawłów - niegdyś miasto biskupie. W gminie istotną rolę zajmuje ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o czym świadczy organizowany corocznie Jarmark Pawłowski - Ginące Zawody.

22

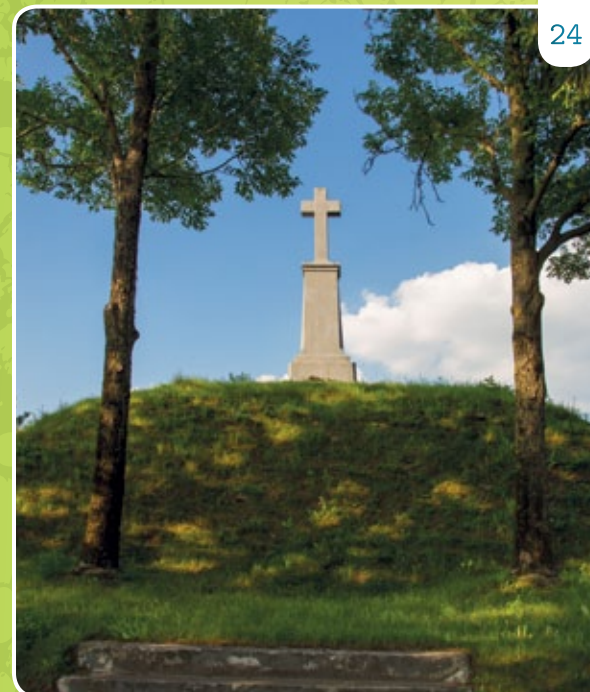
21

23

FOTOGRAFIE:

(21) Izba bednarstwa i garncarstwa w Pawłowie, (22) Pałac Woroniewskich w Kanie, (23) Kościół pw. Jana Chrzciciela w Pawłowie

24

25

26

FOTOGRAFIE:

(24) Mogiła wojenna z okresu I wojny światowej, (25) Aleja grabowa w zabytkowym założeniu parkowym, (26) Obiekty sportowe na terenie miasta

MIASTO REJOWIEC FABRYCZNY

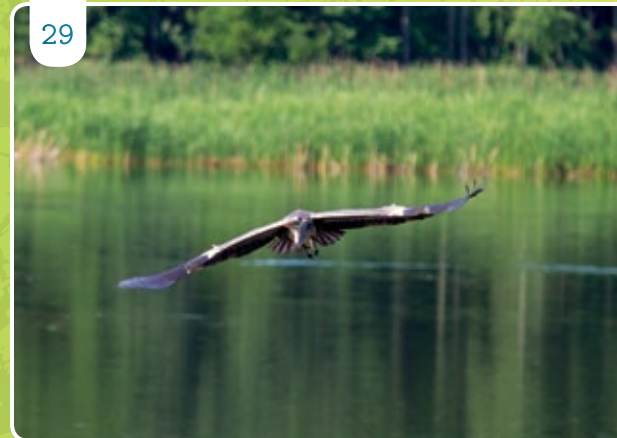
Miasto Rejowiec Fabryczny jest to najmłodsze miasto w powiecie chełmskim, położone w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego. Obszarowo zajmuje ok 14 km². Pomimo że prawa miejskie otrzymał w 1962 r., to wzmianki dotyczące osadnictwa pochodzą z XIII w. Miasto zostało zbudowane na gruntach dawnej wsi Stajne, które w XVI w. były dożywotnią dzierżawą Mikołaja Reja. Na przestrzeni kolejnych wieków folwarki i dobra wsi Stajne były własnością Orzechowskich, Kiwerskich, a później Morawskich. Niewątpliwym wpływem na rozwój urbanistyczny tych terenów miały trzy wydarzenia. W 1878 roku część dóbr ziemskich nabywa Towarzystwo Nadwiślańskiej Kolei Żelaznej, a w 1914 roku Towarzystwo Akcyjne Lubelskiej Fabryki Portland-Cement „Firlej”. Budowa linii kolejowej i cementowni „Firlej”, a po II wojnie budowa cementowni „Pokój” to wydarzenia, które przesądziły o tym, że z robotniczego osiedla powstało miasto Rejowiec Fabryczny.

DZIEDZICTWO PRZYRODNICZE

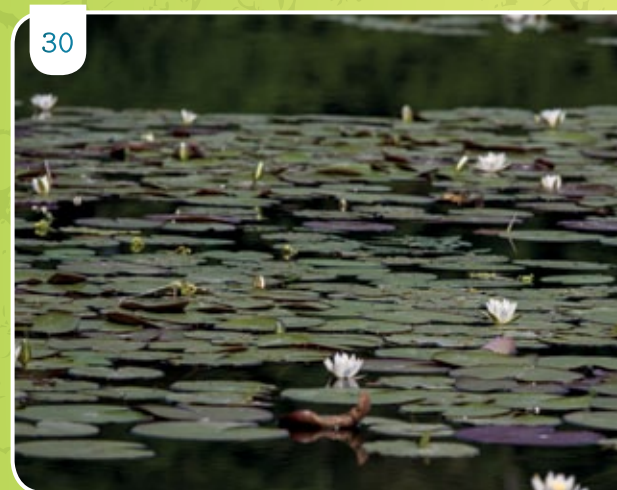
Obszar działania LGD PROMENADA S 12 to lekko pofalowana równina, na której wznoszą się garby zbudowane z margli kredowych i piaskowców trzeciorzędowych. Teren położony jest w obrębie trzech subregionów: Pagórów Chełmskich, Obniżenia Dubienki i Obniżenia Dorohuckiego. Każdy z tych subregionów posiada swoje cechy charakterystyczne. Pagóry Chełmskie to kredowe podłoża i gleby, które stwarzają doskonałe warunki dla rozwoju roślin ciepłolubnych, rzadko spotykanych w innych miejscach kraju. W obrębie Obniżenia Dorohuckiego, gdzie położona jest zachodnia część Siedliszcza i Rejowca Fabrycznego, obszar charakteryzuje płaskie ukształtowanie terenu o dość gęstej sieci wodnej, wzbogaconej siecią rowów melioracyjnych, w krajobrazie dominują łąki, bagna i torfowiska. Trzeci subregion, na terenie którego położona jest częściowo gmina Sawin i Chełm charakteryzuje się dużym zalesieniem. W krajobrazie obszaru LGD przeważają równiny z lasami i użytkami rolniczymi, obsiewanymi głównie zbożami oraz łąki w dolinach rzek.

27

29

30

31

Na terenie LGD znajdują się liczne formy ochrony przyrody w tym: Chełmski Park Krajobrazowy oraz Obszary Chronionego Krajobrazu: Chełmski i Pawłowski, rezerваты przyrody w tym: „Stawska Góra”, „Bachus”, „Serniawy”, „Wolwinów”, „Brzeźno”, „Bagno Serebryskie” oraz „Torfowisko Sobowice”. Jednym z cenniejszych elementów środowiska przyrodniczego są pozostałości rozległych torfowisk, na których stwierdzono występowanie wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin objętych ochroną prawną, min. grążel żółta, grzybień biały, goździk pyszny, goryczka wąskolistna, gniadosz królewski. W strefie LGD można napotkać również cenne obiekty chronione jako pomniki przyrody, są to głównie pojedyncze drzewa, grupy drzew oraz głązy narzutowe (w Rejowcu Fabrycznym, Sawinie i Malinówce tzw. głąz powstańców). Najczęściej spotykane drzewa pomnikowe to jesiony, dęby szypułkowe, modrzewie europejskie, klony zwyczajne. Z drzew egzotycznych wymienić należy iglicznice trójcierniową, tulipanowce amerykańskie, orzech czarny oraz kasztan jadalny. Elementem, który bez wątpienia urozmaica i wzbogaca rolniczą przestrzeń krajobrazu są licznie występujące parki podworskie. Na szczególną uwagę zasługują parki, którym nadano status parków zabytkowych, są to min.: park w Stawie z końca XIX w., park w Nowosiólkach z XVI w., park w Srebrzyszczu z drugiej połowy XVII w., układ zieleni w Rejowcu Fabrycznym zw. „Dębinką” z XIX w. utworzony z kompleksu leśnego, park w Kaniem z XIX w., park w Krasnem z I połowy XIX w., park w Brzezinach z XIX w., oraz założenia parkowe w Chojeńcu z przełomu XIX i XX w., w Kuliku z XVIII w., w Mogilnicy z XIX w., w Chojnie Nowym z lat 70-tych XIX w., w Rejowcu z I połowy XIX w., w Siedliszczu z XIX w., w Depułtyczach Nowych z XIX w. Wśród fauny należy niewątpliwie wyróżnić min. bociana czarnego, orlika krzykliwego, błotniaka stawowego i łąkowego, rycyka, derkacza, podróżniczkę, dziwonie i populację żółwia błotnego, gatunku zagrożonego wyginięciem w skali kontynentu, który na naszych terenach posiada swoje miejsca lęgowe.

Obszar objęty działaniem LGD posiada wiele malowniczo położonych stawów, zbiorników retencyjnych i zalewów, które są rajem dla wędkarzy oraz miejscem aktywnego odpoczynku mieszkańców gmin i przyjezdnych. Są to zbiorniki wodne Stańków, Żółtańce, Parypse, stawy hodowlane w Kaniem i Rejowcu, zbiornik retencyjny Niwa w Sawinie, zalew w Majdanie Zahorodyńskim, zalew „Żółtańce” oraz jezioro „Słone”. Wszystkie atrakcyjne miejsca oraz walory naszego pięknego krajobrazu można obejrzeć wędrując po dobrze oznakowanych szlakach turystycznych: pieszych, rowerowych i ścieżce konnej Poleskiego Szlaku Konnego, którego 40 km przebiega przez gminę Sawin.

28

FOTOGRAFIE:

(27) Gniazdo bociana białego, jedno z wielu na terenie gminy Chełm, (28-30) stawy hodowlane w Kaniem, (31) Zalew w Majdanie Zahorodyńskim - gmina Siedliszcze

DZIEDZICTWO HISTORYCZNE I KULTUROWE

Historię ziem tworzących dziś LGD PROMENADA S 12 determinuje przywiązanie do polskości i wolności. W najtrudniejszych momentach dziejów społeczność lokalna prezentowała patriotyzm, przywiązanie do wolności i gotowość do obrony wyznawanych przekonań i wartości. Na przestrzeni dziejów miejscowości będące dziś siedzibami gmin otrzymywały od królów polskich lokacje miejskie i traciły je najczęściej „za karę” zrywów wolnościowych, udziału w powstaniach, oporu przeciw rusyfikacji i wyzy-skom. Na naszym terenie znajdują się miejsca najważniejszych bitew i potyczek powstania styczniowego upamiętnione pomnikami w: Depułtyczach, Bukowej Małej, Malinówce, Sawinie i Siedliszczu oraz kopce i kurhany upamiętniające poległych, często bezi-miennych powstańców. Na takie miejsca pamięci można natknąć się w Srebrzyszczach, Rejowcu, Niedziałowicach i Depułtyczach. W nasz krajobraz wpisane są również miejsca związane z dowódcami i bohaterami, zdrajcami powstania i sprawy polskiej - Okszów (sprawa Starczewskiego), Nowosiółki (rodzina Niemirowskich), Łowcza (Bogdanowicz).

FOTOGRAFIE:

(32) Zespół pałacowo-parkowy w Srebrzyszczu, (33) Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa w Woli Korybutowej, (34) Kościół pw. Chrystusa Pana Zbawiciela w Podgórzu, (35) Kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Sawinie, (36) Kościół pw. Wszystkich Świętych w Czulczycach, (37) Izba bednarstwa w Pawłowie

Warto również skupić się na ukazaniu najcenniejszych zabytków architektonicznych i kulturowych poszczególnych gmin ponieważ na terenie każdej z miejscowości znajdują się obiekty zabytkowe, które warto zobaczyć. I tak na terenie gminy Chełm jest to: kościół pw. Chrystusa Zbawiciela w Podgórzu z XVI w., wczesnośredniowieczna wieża w Stołpiu z X-XI w., dawna gorzelnia zaadoptowana na młyn, a obecnie galeria artystyczna z XVII wieku w Uhrze, kościół pw. Wszystkich Świętych w Depułtyczach, ufundowany w latach 1770-1790 przez sufragana kijowskiego Franciszka Olędzkiego. Natomiast jeśli chodzi o gminę Rejowiec warto tutaj zajrzeć do: kościoła pw. Św. Józefa B.M. wybudowanego w latach 1906-07, dawnej cerkwi unickiej pw. Św. Michała Archanioła z 1790 r., pałacu Ossolińskich z roku 1840. Gmina Sawin przyciąga do zwiedzania najstarszego zachowanego zespołu sakralnego w Sawinie, w którego centrum znajduje się późnobarokowy kościół pw. Przemienienia Pańskiego z 1750 r., również w Czulczycach Przysiółku znajduje się kościół ufundowany przez Eleonorę Wilską oraz ks. Szymona Dolińskiego z 1764 r. W gminie Rejowiec Fabryczny na szczególną uwagę zasługują: zespół pałacowo-parkowy w Kaniem z XVII w., kościół pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaniem z XVII w., zespół pałacowo-parkowy w Krasnem z XVIII w. oraz kościół pw. Jana Chrzciciela w Pawłowie wybudowany w stylu neogotyckim w latach 1909-1912. Przy okazji wizyty w Pawłowie zapraszamy do obejrzenia wyrobów ceramicznych zgromadzonych w Izbie Garncarstwa Pawłowskiego mieszczących się w Gminnym Ośrodku Kultury. Znajdują się tam eksponaty sprzed wielu lat oraz takie, które zgodnie ze starą technologią wykonali współcześni garncarze specjalnie na potrzeby ekspozycji. Wystawę uzupełnia rekonstrukcja wnętrza izby garncarskiej z autentycznymi meblami, narzędziami garncarskimi oraz wyposażeniem w podręczne sprzęty domowego użytku. Aby wyeksponować piękno i kultywować tradycje pawłowskiego rzemiosła, oprócz czynnych wystaw o garncarstwie prowadzone są pokazy i warsztaty szkoleniowe tych pięknych, ale rzadko spotykanych zawodów.

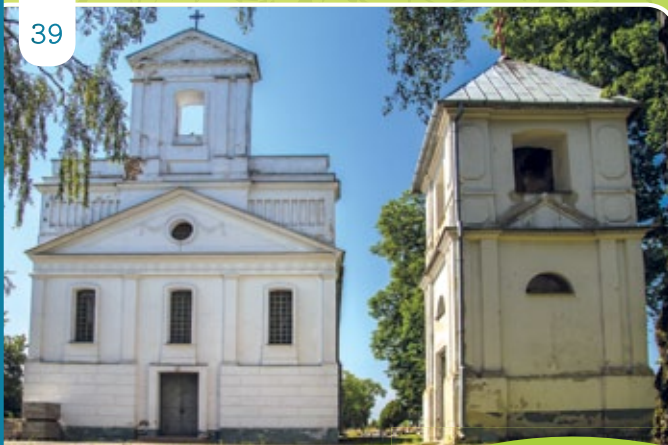
W gminie Siedliszcze na uwagę zasługują za-
bytkowe pałace z rozległymi parkami: pałac
w Siedliszczu, w którym w okresie powstania stycz-
niowego znajdował się powstańczy szpital, zespół
pałacowy w Chojnie Nowym (obecnie siedziba DPS),
w Kuliku, Chojeńcu oraz w Mogilnicy.

Miasto Rejowiec Fabryczny zaprasza do położo-
nego na terenie dawnego lasu dębowego zwanego
obecnie „Dębinką” oraz klasycystycznego dworu
Kiwerskich pobudowanego w 1895 r. Warte obejrze-
nia jest również stare osiedle mieszkaniowe wznie-
sione w latach 1924–1926, w okresie powstawania
Cementowni „Firley”.

Będąc w Rejowcu Fabrycznym warto też odwiedzić
przedsiębiorstwo bednarskie „Pawłowianka” pani
Zofii Rzepeckiej, które specjalizuje się w ręcznym
wytwarzaniu dębowych beczek oraz innych wyro-
bów bednarskich. Choć przedsiębiorstwo specjali-
zuje się w produkcji beczek i kadzi dla przemysłu
(winiarnie, wytwórnie wódek, octownie), to zaj-
muje się też rzemiosłem artystycznym i wyrobem
tradycyjnych drewnianych naczyń używanych w go-
spodarstwie domowym. W beczułkach i antałkach
z Rejowca, które obok walorów dekoracyjnych speł-
niają funkcje użytkowe, można przechowywać wino,
gatunkowe wódki i nalewki. Każdy wyrób powstaje
z naturalnych surowców, tradycyjną, ręczną metodą.
Do uszczelniania beczek jak dawniej, używa się su-
szonych liści tataraku.

38

39

40

FOTOGRAFIE:

(38) Obelisk z czołgiem w Sawinie
na pamiątkę 1 Drezdeńskiego Kor-
pusu Pancernego, (39) Dawna cer-
kiew unicka pw. Michała Archanioła
z dzwonnica w Rejowcu, (40) Dwór
Kiwerskich w Rejowcu Fabrycznym,
Obecnie Miejski Ośrodek Kultury

Twórcy

Na obszarze LGD PROMENADA S 12
aktywnie działają twórcy i artyści ludowi
rękodzieła artystycznego. Należą do
nich m.in. Zofia i Sebastian Kozłowsky
z Siedliszcza – pracownia garncar-
ska, Leszek Kiejada, Sławomir Żołnacz
z Pawłowa oraz Aleksander Filipczuk
z Rejowca Fabrycznego – wyroby garncarskie,
Stanisława Mąka – malarka
i rzeźbiarka z Rożdżałowa, Tadeusz Szul-
czerzbiasz z Woli Korybutowej, a także
z gminy Sawin: Jan Kogucik – rzeźbiarz
i malarz z Łukówka, Stanisław Suchoń
– poeta ludowy z Podpakula, Aniela
Jasińska - zajmuje się haftem i koronkami
w Sawinie, Bogdan Hawryluk – malarz
i rzeźbiarz z Sawina, Andrzej Pacała – rzeź-
biarz i malarz z Sawina, Jadwiga Majówka
z Bukowy Wielkiej – śpiewaczka ludowa,
poetka, zajmuje się również malowaniem
pisanek, Agnieszka Królikowska zajmuje
się haftem krzyżowym, Roman Buczek-
rzeźbiarz z Czulczyc, Teresa Brzezicka
z Malinówki – twórczyni wyrobów ze
sznurka, Czesław Łubkowski – wyroby z wi-
kliny oraz Jadwiga Szaluś tworzy biżuterię
z włóczki i skóry, palmy. Poza twórcami in-
dywidualnymi na terenie LGD znajdują się
izby regionalne oraz zbiory pamiątek z prze-
szłości, a są to: „Chata-skansen” Jerzego
i Teodozji Grzesiaków z Rejowca, Izba
Garncarstwa i Bednarstwa w Gminnym
Ośrodku Kultury w Pawłowie, prywatne
zbiory „Świat staroci Józefa” Jadwigi i Józefa
Szaluś z Sawina oraz skansen w Siedliszczu.
Uroki tej ziemi doceniają malarze amatorzy
i profesjonaliści z kraju i zagranicy, którzy
chętnie uczestniczą w plenerach malarskich.
Piękno tych ziem uwieczniają aktywnie
działające grupy malarskie: „Paleta” – gm.
Chełm, „SAM” – gm. Rejowiec, „Tęcza” –
Rejowiec Fabryczny.

41

42

43

FOTOGRAFIE:

(41) Dębowe beczki produkowane metodą
tradycyjną przez Przedsiębiorstwo Bednar-
skie „Pawłowianka” w Rejowcu Fabrycz-
nym, (42) Regionalne wycinanki, (43) Rzeź-
by jednego z lokalnych twórców ludowych

44

45

FOTOGRAFIE:

(44) Pokazy garncarskie, (45) Pokazy sztuki kowalskiej podczas Jarmarku Pawłowskiego,

WYDARZENIA

JARMARK PAWŁOWSKI "GINĄCE ZAWODY"

- coroczna impreza organizowana w pierwszą niedzielę sierpnia na wzór staropolskich jarmarków, promująca sztukę i rzemiosło ludowe z regionu Lubelszczyzny. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane aby prezentować i przybliżać twórczość ludową Lubelszczyzny. Na jarmarku oprócz garncarstwa prezentowane są również inne dziedziny tradycyjnego rzemiosła i sztuki ludowej jak: bednarstwo, wikliniarstwo, słomkarstwo, haft oraz tradycyjne potrawy, kapele i zespoły folklorystyczne. Dla uczestników jarmarku twórcy ludowi niektórych zawodów na żywo demonstrują wykonywanie swoich wyrobów, można też usiąść za kołem garncarskimi spróbować jak wygląda praca twórcy ludowego.

FESTIWAL POLSKIEJ PIOSENKI O MIŁOŚCI O RÓŻĘ MAŁEGO KSIĘCIA

- festiwal organizowany cyklicznie w maju każdego roku przez Biuro Promocji Gminy Chełm, Ośrodek Kultury Gminy Chełm pod patronatem Starosty Powiatu Chełmskiego oraz Wójta Gminy Chełm. Festiwal składa się z dwóch etapów – eliminacji oraz koncertu finałowego, który odbywa się podczas festynu „Dzieci Dzieciom” na rzecz Lubelskiego Hospicjum im. Małego Księcia. W festiwalu licznie biorą udział utalentowani młodzi ludzie, którzy mają okazję nie tylko zaprezentować swoje umiejętności ale również wspomóc szlachetną akcją na rzecz pomocy dzieciom z lubelskiego hospicjum.

MIĘDZYNARODOWY PLENER MALARSKI W REJOWCU

- organizowany w lipcu przez Gminny Ośrodek Kultury w Rejowcu we współpracy ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków. We wspólnym malowaniu w plenerze biorą corocznie udział artyści z całej Polski, malują przede wszystkim pejzaże, architekturę Rejowca oraz okolic w technice olejnej i akrylowej. Artyści uczestniczący w plenerze organizują także warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży. Warsztaty kończy wystawa poplenerowa, na której można oglądać prace małych i dużych artystów.

FESTIWAL LIPCOWY W REJOWCU FABRYCZNYM

Festiwal Lipcowy – letni cykl imprez artystycznych organizowanych w rejowieckim amfiteatrze. Podczas festiwalu odbywają się prezentacje artystyczne, koncerty, turnieje sportowe, konkursy, wystawy oraz kiermasze rękodzieła artystycznego i użytkowego.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS IM. WAŁAWA IWANIUKA W SIEDLISZCZU

Ogólnopolski konkurs im. Wacława Iwaniuka – konkurs poetycki organizowany od 2008 r. przez Gminny Ośrodek Kultury w Siedliszczu, Wydawnictwo TAWA oraz pismo literacko-artystyczne „Egeria”. Patronem konkursu jest Wacław Iwaniuk, polski poeta, krytyk literacki, tłumacz urodzony w Chojnie Starym w gminie Siedliszcze. Najlepszy zgłoszony w konkursie tomik poezji zostaje wydany, a zwycięzca otrzymuje 100 egz. autorskiej publikacji.

OGÓLNOPOLSKI ZJAZD SAWINIAKÓW

– impreza organizowana co 4 lata w gminie Sawin mająca na celu połączenie rozproszonych po świecie dawnych mieszkańców i osób związanych z gminą. Festyn cieszy się ogromnym zainteresowaniem i popularnością.

ŚLADAMI PRZESZŁOŚCI

W czerwcu 2013 r. zakończyliśmy realizację partnerskiego projektu wraz z 5 lokalnymi grupami działania z terenu województwa lubelskiego, którego celem była ochrona i promocja zasobów dziedzictwa kulturowo – historycznego środkowo-wschodniej Lubelszczyzny. W ramach projektu powstał m.in. portal internetowy prezentujący walory kulturowe, historyczne i przyrodnicze oraz atrakcje turystyczne na terenie Stowarzyszenia LGD PROMENADA S 12 i pozostałych partnerów. Portal składa się z 3 punktów: serwisu internetowego, części poświęconej wirtualnym wycieczkom po najciekawszych miejscach oraz mapy interaktywnej, umożliwiającej zaplanowanie trasy oraz zlokalizowanie miejsc wartych zobaczenia.

Serdecznie zapraszamy Państwa do odwiedzenia portalu www.sladami-przeszlosci.pl.

Znajdą tam Państwo również pełną informację turystyczną, nie tylko z terenu naszego oddziału, ale również ościennych gmin i powiatów województwa lubelskiego.

**Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
PROMENADA S 12**

biuro/adres do korespondencji:
ul. Mickiewicza 3

22-170 Rejowiec Fabryczny

tel/fax: 82 566 34 74

e-mail: biuro@promenadas12.pl

www.promenadas12.pl